

15th Class Minutes / Class Notes (2nd March 2026, Monday)

Decoding the Myths that stop you from Healing & Learning Science.

MYTH #15: AYURVEDA DOCTORS HATES MODERN MEDICINE

“YOU HAVE TO CHOOSE SIDES”

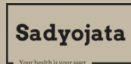

The Fact: The enemy is the Disease, not the other system.

The Reality:

- We often work alongside modern medicine (**Integrative Oncology, Diabetes management**).
- We know when to refer you to emergency care.
- We know when to taper off modern drugs safely (with your MD's knowledge).

“WE ARE PRO-HEALTH PATIENT CENTRIC, NOT ANTI-ALLOPATHY.”

WE ACCEPT BHAGAVAD GITA'S PHILOSOPHY 100%. WHY DO WE DOUBT AYURVEDA'S PHYSIOLOGY?

THE PSYCHOLOGY:

Gita: Deals with the **Soul**.
No physical risk if you misunderstand it.

Ayurveda: Deals with the **Body**.
Wrong medicine = Physical suffering

- **Secular vs. Scientific:** Gita is accepted as "Indian Philosophy/Culture." Ayurveda is often attacked by rationalists as "Pseudoscience" because it hasn't played by the rules of Western clinical trials
- **Universality:** The Gita's advice (do your duty, don't worry about results) applies to everyone instantly. Treatment is not universal; what is good for you might be poison for your neighbor. This makes it harder to "mass market" than the Gita

Skepticism is good! Ayurveda wants you to test it. But test it with Logic (Yukti), not bias

Sadyojata

CAN AYURVEDA DOCTORS ACT JUST LIKE GP'S? look at my blood report and give tablets

Loss of Diagnostic Skills: This "Allopathic diagnosis, Ayurvedic treatment" approach often fails because it ignores the Dosha imbalance.

Stagnation of Updation: Many AyurvedA practitioners treat the texts as "religious gospel" rather than "scientific theses." They resist questioning or updating old formulas, even though Charaka himself advocated for updating knowledge based on Desha and Kala

Prescribing "Magic Pills" instead of Lifestyle: Ayurveda - 60% Ahara vihara, 40% Aushadha. Many modern doctors just hand out tablets without enforcing the strict diet changes required, leading to poor results

Cross-Practice (Mixopathy): Many Ayurveda graduates prescribe Allopathic drugs (antibiotics, steroids) because they lack confidence in their own science or want quick results. This erodes public trust in Ayurveda's efficacy.

True Ayurveda: Uses Darshana (Observation), Sparshana (Touch/Pulse), and Prashna (Detailed questioning about life/diet).

A confident Vaidya knows that Ayurvedic herbs act faster than steroids if the diagnosis is correct

ANCIENT WISDOM FOR MODERN PROBLEM: ON FAKE DOCTORS (THE CURRENT REPUTATION CRISIS)

"Those who, having the guise of physicians, cheat the patients like the bird catcher catches the bird in the net... they are the messengers of death."

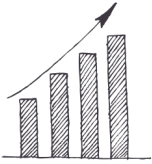
Charaka Samhita is brutally honest about bad doctors (Cha Sa, Sutra Sthana, 29) It distinguishes between Pranabhisara (Destroyers of Disease/Saviors of Life) and Rogabhisara (Destroyers of Health/Quacks) [Abhisara - who brings]

- The problem of fake doctors isn't new! The ancient texts predicted it and warned us to choose our Vaidya wisely based on their Vidya (knowledge) Yukti (Logic) and Siddhi (Success), not just their outfit.

Sadyojata

BRAIN BUSTER: "WHY ISN'T AYURVEDA FDA APPROVED LIKE PARACETAMOL?"

Fact: Modern Science demands **Standardization** (One pill for everyone).
Ayurveda demands **Personalization** (Different pills for the same disease based on Prakriti)

THE INSIGHT:

If 100 people have a headache, modern medicine gives them all the same painkiller.

Ayurveda asks: Is it a "Hunger Headache" (Pitta)? A "Stress Headache" (Vata)? Or a "Sinus Headache" (Kapha)?

We are not "unscientific." We are just **"Precision Medicine"** before the term existed.

IS AYURVEDA "OUTDATED"?

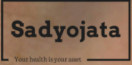
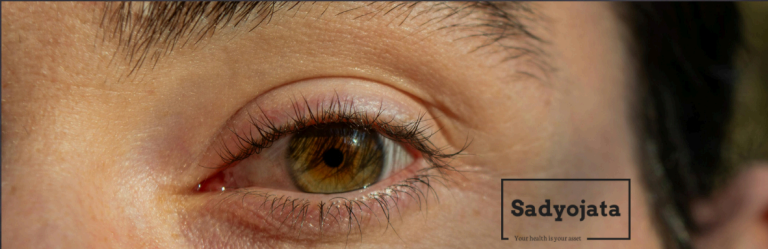
"It's an old book, it doesn't know about modern diseases like COVID or Epilepsy"

THE FACT:

Charaka said: "Science of life is eternal... and one should learn from everyone, even one's enemies."

Ayurveda is **Open Source Software**. The principles (Doshas) remain the same, but the application updates with **time** (Desha and Kala).

Example: We treat "Computer Vision Syndrome" using ancient "Netra Tarpana" therapy. Old logic, new application

CHALLENGE ON THE "COMPLETENESS" OF THE TEXT:

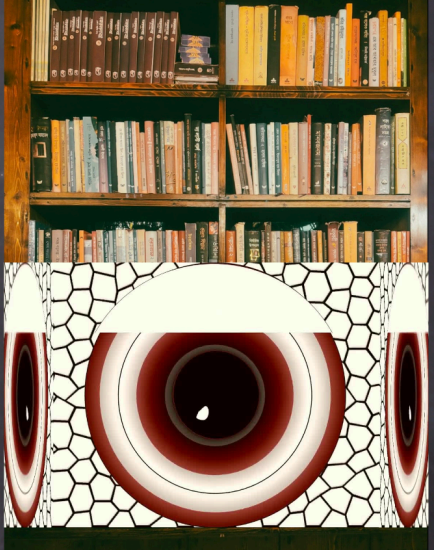
Sadyojata

Charaka Samhita (Siddhi Sthana 12.53-54) makes a bold claim specifically about medicine: यदिहास्ति तदन्यत्र यत्रेहास्ति न तत्क्वचित्।
"If a physician knows this treatise (Charaka Samhita), he knows everything about medicine; and what is not mentioned here, will not be found elsewhere."

Meaning: It's not arrogance; it's confidence in the Fundamental Principles.

But crucially, Charaka adds a caveat in Vimana Sthana:
"The science of life is eternal... there is no limit to the science of medicine. So, one should learn from everyone, including one's enemies."

THE CHALLENGE: "DON'T ACCEPT AYURVEDA BECAUSE IT IS INDIAN. ACCEPT IT BECAUSE IT IS COMPLETE. IT COVERS DIET, LIFESTYLE, MEDICINE, SURGERY, AND PSYCHOLOGY. WHAT OTHER SYSTEM DOES THAT?"

CHARAKA SAMHITA (VIMANA STHANA, CHAPTER 8, VERSE 14)

न चेव ह्यास्ति सुतरमायुर्वेदस्य पारं, तस्मादप्रमत्तः शश्वदभियोगमस्मिन् गच्छेत्, एतच्च ^[1] कार्यम्, एवम्भूयश्च वृत्तसीधवमनंस्युता परेभ्योऽप्यागमयितव्यं, कृत्स्नो हि लोको बुद्धिमतामाचार्यः शत्रुक्षाबुद्धिमताम्, अतश्चाभिसमीक्ष्य बुद्धिमताऽमित्रस्यापि धन्यं यशस्यमायुष्यं पौष्टिकं लोक्यमभ्युपदिशतो ^[2] वचः श्रोतव्यमनुविधातव्यं चेति।

Sanskrit Word	Literal Translation	परेभ्योऽपि (Parebhyo'pi)	Even from others (rivals/outside)
न चेव ह्यास्ति (Na caiva hyasti)	For there is certainly not	आगमयितव्यं (Āgamayitavyam)	Should be acquired/learned
सुतरम् (Sutarām)	An easy end / a final limit	कृत्स्नो हि लोको (Kṛtsno hi loko)	For the entire world
आयुर्वेदस्य परं (Āyurvedasya pāraṃ)	To the shore (limit) of Ayurveda	बुद्धिमताम् (Buddhimatām)	To the wise
तस्मात् (Tasmāt)	Therefore	आचार्यः (Ācāryaḥ)	Is a teacher
अप्रमत्तः (Apramattah)	Vigilantly / without negligence	शत्रुक्षाबुद्धिमताम् (Śatruścā-buddhimatām)	And an enemy to the ignorant
शश्वत् (Śaśvat)	Constantly / always	अतश्चाभिसमीक्ष्य (Atascābhisamīkṣya)	Therefore, after careful examination
अभियोगम् (Abhiyogam)	Application / dedicated study	अमित्रस्य अपि (Amitrasya api)	Even of an enemy
अस्मिन् (Asmin)	In this (science)	धन्यं यशस्यम् (Dhanyaṃ yaśasyam)	Virtuous and fame-bringing
गच्छेत् (Gacchet)	One should pursue / go	आयुष्यं पौष्टिकं (Āyusyaṃ pauṣṭikam)	Longevity-promoting and nourishing
एतच्च कार्यम् (Etacca kāryam)	And this is one's duty	लोक्यम् (Laukyam)	Beneficial to the world
एवम्भूयश्च (Evambhūyaśca)	Furthermore / in this manner	वचः श्रोतव्यम् (Vacaḥ śrotavyam)	Words should be listened to
वृत्तसीधवम् (Vṛtta-sauṣṭhavam)	Excellence in conduct/behavior	अनुविधातव्यं च (Anuvīdhātavyam ca)	And should be followed/implemented
अनसृस्ता (Anasūyatā)	Without envy or jealousy		

Key Takeaways from this Text

Infinite Learning: Ayurveda (shastra in general) is considered an ocean with no shore; one can never say they know "everything."

Humility in Wisdom: A truly intelligent person looks at every situation and every person as an opportunity to learn.

Objectivity: Truth is valuable regardless of the source. Even if your rival says something beneficial and scientifically sound, you should have the grace to accept and implement it.

RAPID FIRE RECALL

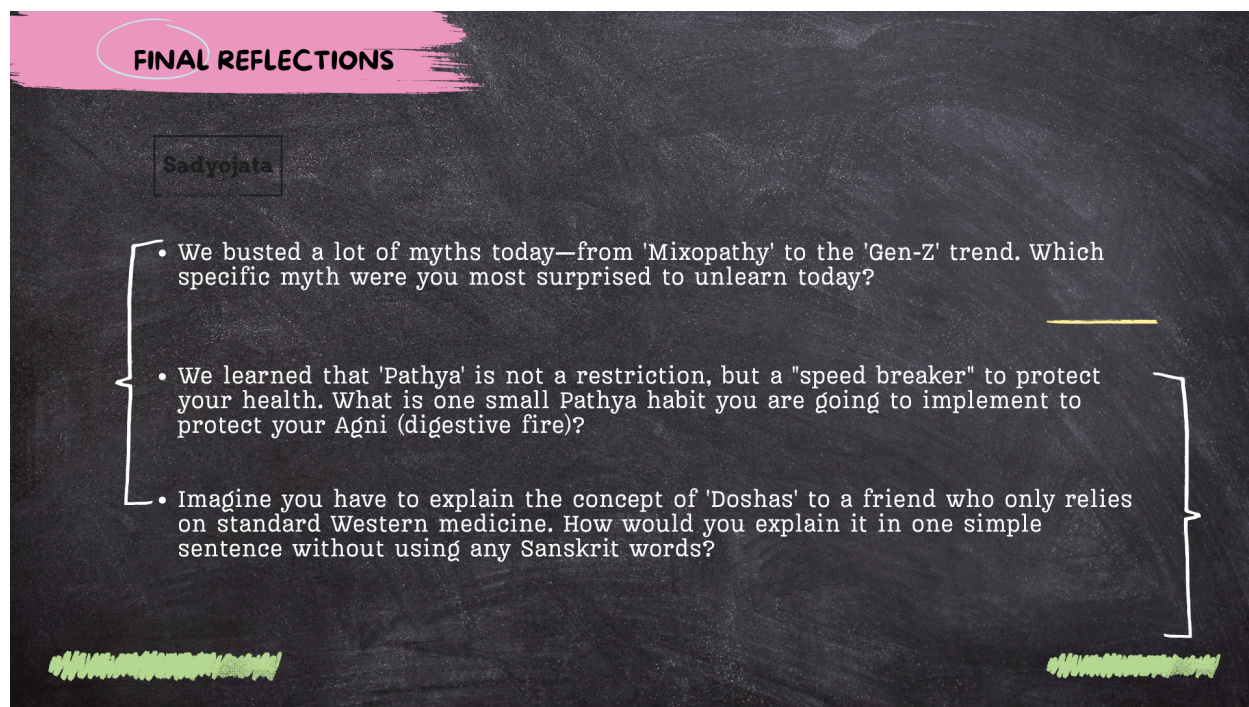
1. Name one viral modern wellness trend that is actually an ancient Ayurvedic practice!
2. Fill in the blank: A relaxing spa massage is like a car wash, but a clinical Ayurveda Abhyanga is like a/an _____.
3. Why is Ghee used so frequently to deliver Ayurvedic medicine to the nervous system? What specific barrier does it cross?
4. True or False: Because Ayurvedic herbs are 100% natural, anyone can safely take supplements like Ashwagandha or Triphala without a Vaidya's prescription.
5. True or False: Ayurveda is just a fancy word for being a vegetarian who does yoga. (Bonus points if you drop a one-sentence fact in the chat to prove it wrong!)

Sadyojata

BRAIN BUSTERS (2-MINUTE THINKING CHALLENGES)

Sadyojata

- Question: Two friends have constipation. Friend A has dry, Vata-type. Friend B has burning, Pitta-type. Friend A takes Triphala, feels great, and gives it to Friend B. What happens to Friend B, and what rule does this break?
 Answer: It will likely irritate Friend B's burning Pitta. It breaks the rule: "We treat the Person, not the Disease" (One man's nectar is another's poison).
- Question: Someone says, "I won't use Ayurveda for my 10-year-old migraines because it's too slow." Using the "Iceberg" or "House Construction" analogy, how do you respond?
 Answer: Ayurveda is fast for acute issues, but for a 10-year chronic issue, the body's structure has changed. You can't just mask the symptom (tip of the iceberg); you have to rebuild the foundation (melt the iceberg from the bottom).
- Question: Someone is terrified of Ayurveda because of "toxic heavy metals." How do you explain the scientific difference between raw metal and classical medicine in one sentence?
 Answer: Raw metal is toxic, but properly processed classical "Bhasma" undergoes 18 steps of purification to become a safe, bio-compatible nanomedicine.

Session overview

The core discussion, of class emphasized Ayurveda is a personalized, evidence-based science that supports "integrative practice" by respecting other medical systems, contrary to the myth of being "anti-allopathic," and requires practitioners to update knowledge based on **desha and kala**. The session concluded by addressing common myths, such as the idea that Ayurveda is strictly vegetarian or slow for chronic conditions, the importance of *pathya* (lifestyle/diet) accounting for 60% of treatment, and the critical need for standardization in the face of widespread adulteration and drug scarcity in the Ayurvedic market.

Definition of Pathya and Basmās:

Pathya is defined as a path or road that leads to a positive result, not merely a restriction. Restrictions in Ayurveda are generally given only during a specific problem, not necessarily based on an individual's body type. The discussion also revisited ***basmās***, which were described as **therapeutic nano medicines or nanoparticles**, which are easily absorbed by the body, reflecting ancient Ayurvedic concepts related to modern Western **nano medicine technology**

Ayurveda Practitioner Training and Integration:

Ayurvedic doctors receive clinical training and comprehensive education in physiology and anatomy, as well as in modern diagnostic tools, countering the notion that they only prescribe

herbs.

The belief that one system (e.g., Ayurveda) must be chosen over another (e.g., allopathy) was addressed, clarifying that the **true enemy is the disease itself**, and advocating for "integrative practice" where different medical systems work alongside one another for better patient results.

- **Professional Collaboration and Anti-Allopathy Myth:** Medical practitioners, including those in Ayurveda, should respect and understand the intricacies of each other's sciences. Ayurveda Doctors are **"pro health" or "patient-centric" and not "anti-allopathic,"** addressing the common myth that Ayurvedic doctors dislike modern medicine.

Furthermore, Ayurvedic training, which includes studying both Ayurvedic and modern systems, allows practitioners to know **when to refer patients to emergency or specialist care, or when to taper off** a patient's modern medicine dosage gradually when initiating Ayurvedic treatment.

Skepticism and Evidence in Ayurveda:

A common public perception that Ayurvedic physiology is baseless or not evidence-based was addressed. It was suggested that while people might fully trust spiritual scriptures like the Bhagavad Gita because they deal with the soul and pose no physical risk, they might hesitate to trust Ayurveda because it deals with the ***kaya* (body)**, making the consequences of a wrong medicine physical suffering.

It was noted that this skepticism is amplified on social media, where **Ayurveda is sometimes called a "pseudoscience" because it may not align with Western clinical trial standards, while Traditional Chinese Medicine (TCM) is widely supported.**

Precision and Universality in Treatment:

The concept of universality, such as the advice in the Gita, is easier to market to the public, whereas Ayurvedic treatment is highly personalized. It was explained that **what is beneficial for one person can be harmful to another**, which makes mass marketing Ayurveda difficult. The importance of approaching Ayurveda with logic and a curious mind, rather than bias, was emphasized.

Ayurvedic Diagnosis and Practitioner Issues:

Relying solely on modern diagnostic tools (e.g., blood reports like LFT or creatinine levels) for Ayurvedic treatment is **ineffective**, as the approach must incorporate understanding the **imbalance of the *doshas***.

The speaker acknowledged that not only do laypeople have myths about Ayurveda, but some Ayurvedic practitioners also make mistakes, such as following ancient texts like a religious gospel **without updating their knowledge based on *desha* and *kala* (time and place)**, despite instructions from Charaka to update formulations.

The Role of Lifestyle and Cross-Practice:

Ayurveda operates with 60% reliance on ***ahara* (food) and *Vihara* (lifestyle)** and **only 40% on medication**, debunking the expectation of a "magic pill".

It was noted that the prevalent issue of cross-practice, where Ayurvedic graduates prescribe allopathic drugs, erodes public trust in Ayurveda's efficacy.

True Ayurveda involves ***darshana* (observation with all senses) and *sparshana* (touch/pulse diagnosis)** to take a detailed history, and a confident practitioner knows that **Ayurvedic herbs can act faster than steroids** if the diagnosis is correct.

- **Ancient Warnings About Quacks and Eternal Science:** **Charaka Samhita**, which distinguishes between ***pranabhisara* (one who saves life) and *rogabhisara* (one who destroys health)**.
Charaka warned about quacks, comparing them to bird catchers who cheat patients and are "**messengers of the death**". It was asserted that the science of life, Ayurveda, is "**eternal**" and **limitless**, and practitioners should update their **knowledge with *desha* and *kala* (time and place) to make it useful for the current generation.**

Relevance of Ayurveda to Modern Diseases:

Examples were provided demonstrating that Ayurveda is not outdated, even for modern conditions. Treatments like ***tarpana* (a therapy for the eyes)** are being applied as a new solution for **Computer Vision Syndrome**, which is common among people who work on screens for long hours.

Furthermore, ancient texts like the ***Janapadodhwamsa*** chapter in **Charaka Samita** explain the concept of mass destruction or disease spread, which **correlates to modern pandemics like COVID-19**, and other modern disorders like Alzheimer's and Hypertension have corresponding concepts like ***Smriti Bhramsha*** and ***Rakta Chapa***.

The Challenge and Duty of Learning Ayurveda:

Charaka Samita contains a bold quote stating that **if a person knows this treatise, they will know everything about medicine, as nothing outside is not mentioned within it.**

This is viewed **not as arrogance but as the confidence in the fundamental principles of the science.** It was proposed that Ayurveda is an open software, and its eternal, limitless nature necessitates that everyone, not just medical professionals, has a duty to learn it.

- **Learning from All Sources:** The final discussion highlighted a verse from **Charaka Samita** explaining that **Ayurveda has no easy end or final limit (*suturaam*)**, meaning the learning is continuous.
It was emphasized that one should follow the science **without jealousy and be willing to learn from everyone, even an enemy**, if their words are beneficial for the world.
- **Humility and Continuous Learning in Ayurveda:** Ayurveda is an "ocean" of knowledge, and professionals must maintain humility, acknowledging that one can never know everything.
They noted that a key takeaway from a relevant shloka is the **importance of learning**

from every situation and person, including patients, and that this pursuit of learning is more valuable than just the patient's treatment result.

Participant Questions and Discussion

Processing of Metals in Classical Ayurvedic Medicine: In response to a concern about toxic heavy metals, Sadyojata Ayurveda explained that the scientific difference between raw metal and classical Ayurvedic medicine is that raw metal is toxic, but proper processing, such as **Shodhana** and **Marana**, transforms it into a therapeutic nano medicine. This purification process, which can involve up to **18 steps**, ensures the material is safe and biocompatible.

Predictive Nature of Ayurvedic Medicine Based on Seasons: Sadyojata Ayurveda confirmed that Ayurveda can predict disorders based on seasons and age, classifying it as a predictive medicine. The speaker noted common disorders experienced in the preceding 15 to 30 days, such as constipation, gastric issues, allergic reactions, and headaches or migraines.

Seasonal **Dosha Imbalance and Recommended Cleansing:** The current season (**Vasanta Rutu**) was identified as having an increase in **Kapha**. This **Kapha** increase is the reason for common issues like allergies and skin rashes, and **Vamana** (therapeutic vomiting) was identified as the best cleansing method to prevent these health disorders.

Importance of Water Consumption and Dietary Taste in Hot Weather: Due to the hot and humid climatic conditions described by most participants, Sadyojata Ayurveda emphasized the need to drink sufficient **water "sip by sip"** rather than gulping large amounts at once. Additionally, they advised against consuming too much **Katu Rasa** (spicy food) during hot weather, suggesting that a moderate amount of salt (**Lavana**) is needed to balance fluid levels and prevent dehydration.

Addressing Concerns about Modern Medicine's Generic Approach: the systemic view of personalized medicine, noting that unlike the theory of one key fitting all locks, every individual is different and requires their own approach.

Case Study on Personalized Dosing and Constipation: A case study was presented of a patient who came back with recurring constipation and skin issues in the same season, highlighting the challenge of dosing based on individual body types. The patient required a higher dose of laxative because they had **Krura Kosha** (hard type of bowels), demonstrating that **the same medicine or dose might not work for everyone**, necessitating personalization in Ayurveda.

Concerns Regarding Adulteration and Standardization of Ayurvedic Ingredients: Sadyojata Ayurveda emphasized the critical need for standardization in medicine quality, citing a study where only **3 out of 15 top brands selling saffron (**Kesar**) in India contained the real spice**. They explained that medicinal plants in the Ayurvedic market are frequently adulterated due to **greed, the scarcity of plants, and the reliance on collecting 78% of these plants from forests without systematic cultivation**.

Impact of Invasive Species and Drug Scarcity: The discussion covered how **invasive species, such as *Lantana camera*, have taken over areas like 80% of Bandipur's biodiversity**, leading to the loss of innate plants and animal harm, which contributes to drug scarcity.

Another factor is that certain plant parts, like the root (*Moola*), require uprooting the entire plant, which is not being followed by replanting, making certain drugs like *Dashamoola* highly unavailable.

Mislabeling of Herbal Products and Drug Abuse: Sadyojata Ayurveda pointed out regulatory problems, giving an example of a 500 mL "herbal neem handwash" that contained **only 0.5 mg of neem extract**. The speaker also warned about the severe consequences of the abusive use of chemical drugs, citing a 1.2-year-old child who became antibiotic-resistant from excessive use of syrups for common issues.

Importance of Personal Testing and Reviewing the Workshop: A patient's personal experiment with *Triphala* from different brands was described, where they only found relief with the specific brand prescribed by their doctor, illustrating the variability of commercially available medicines.

ಆಯುರ್ವೇದ: ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನದ ತಿಳುವಳಿಕೆ

ಅಧಿವೇಶನದ ಅವಲೋಕನ

ಈ ಚರ್ಚೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಆಯುರ್ವೇದವು ಒಂದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಪುರಾವೆ ಆಧಾರಿತ (Evidence-based) ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಇತರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಮೂಲಕ "ಸಮಗ್ರ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು" (Integrative practice) ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆಯುರ್ವೇದವು ಅಲೋಪತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ. ವೈದ್ಯರು ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾಲಕ್ಕೆ (Desha and Kala) ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನವೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಪಥ್ಯಕ್ಕೆ (ಜೀವನಶೈಲಿ/ಆಹಾರ) ಶೇ. 60 ರಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ಕಲಬೆರಕೆ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳ ಕೊರತೆಯ ನಡುವೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ (Standardization) ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಪಥ್ಯ ಮತ್ತು ಭಸ್ಮಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ:

- **ಪಥ್ಯ (Pathya):** ಇದು ಕೇವಲ ಆಹಾರದ ನಿರ್ಬಂಧವಲ್ಲ; ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ 'ಪಥ' ಅಥವಾ ದಾರಿ ಎಂದರ್ಥ. ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ.
- **ಭಸ್ಮ (Bhasmas):** ಇವುಗಳನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸಕ ನ್ಯಾನೋ ಮೆಡಿಸಿನ್ (Nano medicine) ಅಥವಾ ನ್ಯಾನೋ ಕಣಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೀರಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಆಯುರ್ವೇದದ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಆಧುನಿಕ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ನ್ಯಾನೋ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯತೆ:

- ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಶರೀರ ಕ್ರಿಯಾ ವಿಜ್ಞಾನ (Physiology), ಅಂಗರಚನಾ ಶಾಸ್ತ್ರ (Anatomy) ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ರೋಗನಿರ್ಣಯ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
- ನೈಜ ಶತ್ರು "ರೋಗ", ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲ. ರೋಗಿಯ ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ "ಸಮಗ್ರ ಅಭ್ಯಾಸ"ದ (Integrative practice) ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯರು ಆರೋಗ್ಯದ ಪರವಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಅಲೋಪತಿ ವಿರೋಧಿಗಳಲ್ಲ.
- ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಆಯುರ್ವೇದ ಎರಡೂ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದರಿಂದ, ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಆಧುನಿಕ ಔಷಧಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಜ್ಞಾನ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಆಯುರ್ವೇದದ ಬಗೆಗಿನ ಸಂಶಯ ಮತ್ತು ಪುರಾವೆಗಳು:

- ಜನರು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಂತಹ ಧ್ಯಾತ್ವಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ದೈಹಿಕ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಯುರ್ವೇದವು 'ಕಾಯ' (ದೇಹ) ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ತಪ್ಪು ಔಷಧಿಯ ಪರಿಣಾಮ ದೈಹಿಕ ಸಂಕಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನರು ಸಂಶಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದವನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ "ಹುಸಿ ವಿಜ್ಞಾನ" (Pseudoscience) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಕ್ಲಿನಿಕಲ್ ಟ್ರಯಲ್ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದಿರಬಹುದು.

ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ನಿಖರತೆ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕತೆ:

ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಅತ್ಯಂತ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದುದು (Personalized). ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಅಮೃತವಾದುದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ವಿಷವಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಯುರ್ವೇದವನ್ನು ಸಮೂಹ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ (Mass marketing) ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆಯುರ್ವೇದವನ್ನು ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ರೋಗನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರ ಸವಾಲುಗಳು:

- ಕೇವಲ ಆಧುನಿಕ ಲ್ಯಾಬ್ ವರದಿಗಳನ್ನು (ಉದಾ: LFT ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೇಟಿನೈನ್ ಮಟ್ಟ) ಅವಲಂಬಿಸಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ '**ದೋಷ**'ಗಳ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ.
- ವೈದ್ಯರು ಕೇವಲ ಹಳೆಯ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಂತೆ ಕುರುಡಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬಾರದು; ಚರಕ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನವೀಕರಿಸಬೇಕು.

ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಸ್-ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ (Cross-practice):

- ಆಯುರ್ವೇದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 60 ರಷ್ಟು ಆಹಾರ ಮತ್ತು ವಿಹಾರ (ಜೀವನಶೈಲಿ) ಹಾಗೂ ಕೇವಲ ಶೇ. 40 ರಷ್ಟು ಔಷಧದ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ "ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಮಾತ್ರೈ" ಇಲ್ಲ.
- ಆಯುರ್ವೇದ ಪದವೀಧರರು ಅಲೋಪತಿ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವ 'ಕ್ರಾಸ್-ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್' ಪದ್ಧತಿಯು ಆಯುರ್ವೇದದ ಮೇಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕುಂದಿಸುತ್ತದೆ.

- ನಿಜವಾದ ಆಯುರ್ವೇದವು ದರ್ಶನ (ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ವೀಕ್ಷಣೆ) ಮತ್ತು ಸ್ಪರ್ಶನ (ನಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷೆ/ಸ್ಪರ್ಶ) ಮೂಲಕ ರೋಗದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ನಕಲಿ ವೈದ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಎಚ್ಚರಿಕೆ:

ಚರಕ ಸಂಹಿತೆಯು 'ಪ್ರಾಣಾಭಿಸರ' (ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸುವ ವೈದ್ಯ) ಮತ್ತು 'ರೋಗಾಭಿಸರ' (ಆರೋಗ್ಯ ನಾಶಮಾಡುವ ನಕಲಿ ವೈದ್ಯ) ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

- ನಕಲಿ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಹಕ್ಕಿ ಹಿಡಿಯುವ ಬೇಟೆಗಾರರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ; ಇವರು ರೋಗಿಗಳನ್ನು ವಂಚಿಸುವ "ಮೃತ್ಯುದೂತರು".
- ಆಯುರ್ವೇದ ಎಂಬ ಜೀವ ವಿಜ್ಞಾನವು ಶಾಶ್ವತವಾದುದು. ವೈದ್ಯರು ಇಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಧುನಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಆಯುರ್ವೇದದ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ (Relevance of Ayurveda to Modern Diseases):

ಆಯುರ್ವೇದವು ಹಳತಾದ ವಿಜ್ಞಾನವಲ್ಲ, ಅದು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಅಥವಾ ಮೊಬೈಲ್ ಪರದೆಗಳ ಮುಂದೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ 'ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಷನ್ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್' (**Computer Vision Syndrome**) ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಆಯುರ್ವೇದದ 'ತರ್ಪಣ' (**Tarpana**) ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು (ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿಯುಕ್ತ ತುಪ್ಪದ ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆ) ಒಂದು ಹೊಸ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಚರಕ ಸಂಹಿತೆಯು 'ಜನಪದೋಧವಂಸ' (**Janapadodhwamsa**) ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯವು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಅಥವಾ ಜನಸಮೂಹದ ನಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಇಂದಿನ ಕೋವಿಡ್-19 (COVID-19) ನಂತಹ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಆಧುನಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳಾದ ಅಲ್ಟೈಮಸ್ (Alzheimer's) ಗೆ 'ಸ್ಮೃತಿ ಭ್ರಂಶ' (**Smriti Bhramsha**) ಮತ್ತು ರಕ್ತದೊತ್ತಡಕ್ಕೆ (Hypertension) 'ರಕ್ತ ಚಾಪ' (**Rakta Chapa**) ಎಂಬ ಸಮಾನಾಂತರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿದೆ.

ಆಯುರ್ವೇದವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಸವಾಲು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ (The Challenge and Duty of Learning Ayurveda):

ಚರಕ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿಟ್ಟವಾದ ಮಾತಿದೆ: "ಯಾರು ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೋ, ಅವರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ; ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ." ಇದನ್ನು ಅಹಂಕಾರವೆಂದು ನೋಡದೆ, ಈ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲಿರುವ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯುರ್ವೇದವು ಒಂದು 'ಮುಕ್ತ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್' (**Open software**) ಇದ್ದಂತೆ. ಇದು ಅನಂತ ಮತ್ತು ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಕೇವಲ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೃತ್ತಿಪರರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಇದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕಲಿಯುವುದು (Learning from All Sources):

ಚರಕ ಸಂಹಿತೆಯ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕವು ಆಯುರ್ವೇದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅಂತಿಮ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ ('ಸುತರಾಮ್' - Suturaam) ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರರ್ಥ ಕಲಿಕೆಯು ನಿರಂತರವಾದುದು. ಯಾವುದೇ ಅಸೂಯೆ ಇಲ್ಲದೆ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾರೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ, ಅದು ಶತ್ರುವಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ವಿನಯ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಕಲಿಕೆ (Humility and Continuous Learning in Ayurveda):

ಆಯುರ್ವೇದವು ಜ್ಞಾನದ ಒಂದು 'ಮಹಾಸಾಗರ'. ವೃತ್ತಿಪರರು ಯಾವಾಗಲೂ ವಿನಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಈ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ (ರೋಗಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ) ಕಲಿಯುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖ ಸಾರಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಲಿಕೆಯ ಹಂಬಲವು ಕೇವಲ ರೋಗಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದುದು.

ಚರ್ಚೆಯ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು

ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಲೋಹಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆ: ಕಚ್ಚಾ ಲೋಹಗಳು ವಿಷಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಆಯುರ್ವೇದದ 'ಶೋಧನ' ಮತ್ತು 'ಮಾರಣ' ಎಂಬ 18 ಹಂತಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯುತ 'ನ್ಯಾನೋ ಮೆಡಿಸಿನ್' ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಲೋಹಗಳನ್ನು ಜೀವಕೋಶಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ (Biocompatible) ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಋತುಮಾನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೋಗಗಳ ಮುನ್ಸೂಚನೆ: ಆಯುರ್ವೇದವು ಋತುಮಾನ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬರಲಿರುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಉಹಿಸಬಲ್ಲ ಒಂದು 'ಮುನ್ಸೂಚಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ' (Predictive Medicine) ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕಳೆದ 15-30 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಗ್ಯಾಸ್ಟ್ರಿಕ್, ಅಲರ್ಜಿ ಮತ್ತು ಮೈಗ್ರೇನ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಋತುಮಾನದ ದೋಷ ಅಸಮತೋಲನ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧೀಕರಣ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕಫ ದೋಷವು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಲರ್ಜಿ ಮತ್ತು ಚರ್ಮದ ದದ್ಡುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು 'ವಾಮನ' (Therapeutic vomiting) ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೇವನೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರದ ರುಚಿ: ಬಿಸಿಲು ಮತ್ತು ಆರ್ಧ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವಾಗ ನೀರನ್ನು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಕುಡಿಯುವ ಬದಲು "ಸಿಪ್ ಬೈ ಸಿಪ್" (ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ) ಕುಡಿಯಬೇಕು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತಿಯಾದ ಖಾರ (ಕಟು ರಸ) ಸೇವಿಸಬಾರದು. ನಿರ್ಜಲೀಕರಣ (Dehydration) ತಡೆಯಲು ದ್ರವದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಪ್ಪು (ಲವಣ) ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಮಲಬದ್ಧತೆ ಪ್ರಕರಣ: ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಔಷಧಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾಣವು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 'ಕ್ಯೂರ ಕೋಷ್ಠ' (ಕಠಿಣ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಸ್ವಭಾವ) ಹೊಂದಿರುವ ರೋಗಿಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿರೇಚಕ (Laxative) ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೇಹ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಲಬೆರಕೆ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳ ಕೊರತೆಯ ಸವಾಲು: ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆಯಿದೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಬ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಕೇಸರದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 15ರಲ್ಲಿ 3 ಮಾತ್ರ ಅಸಲಿ ಎಂಬ ಅಧ್ಯಯನವು ಕಲಬೆರಕೆಯ

ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಯುರ್ವೇದದ ಶೇ. 78 ರಷ್ಟು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕೃಷಿಯ ಕೊರತೆಯಿದೆ.

ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ನಾಶ: 'ಲಂಟಾನಾ' (Lantana camera) ದಂತಹ ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಬಂಡೀಪುರದಂತಹ ಅರಣ್ಯಗಳ ಶೇ. 80 ರಷ್ಟು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ದಶಮೂಲದಂತಹ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಬೇರುಗಳೇ ಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಡೀ ಗಿಡವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಮರುನಾಟಿ ಮಾಡದ ಕಾರಣ ಇವುಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ತಪ್ಪಾದ ಲೇಬಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಔಷಧಿಗಳ ದುರುಪಯೋಗ: ಕೆಲವು ಹರ್ಬಲ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳಿರುತ್ತವೆ (ಉದಾ: 500 ಮಿ.ಲೀ ಹ್ಯಾಂಡ್‌ವಾಶ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 0.5 ಮಿ.ಗ್ರಾಂ ಬೇವಿನಂಶ). ಹಾಗೆಯೇ, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಅತಿಯಾಗಿ ಸಿರಪ್ ಅಥವಾ ಕೆಮಿಕಲ್ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ಆಂಟಿಬಯೋಟಿಕ್ ರೆಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ (Antibiotic-resistant) ಆಗುವ ಅಪಾಯವಿದೆ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಮಹತ್ವ: ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಯು ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಟ್‌ಗಳ ತ್ರಿಫಲ ಪುಡಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಕೇವಲ ವೈದ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬ್ಯಾಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಫಲಿತಾಂಶ ನೀಡಿತು. ಇದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಔಷಧಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತದೆ.